

УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ ТА ЗЕМЛЕУСТРІЙ

УДК 332.025.1

РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕМЛЕУСТРОЮ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ: НАПРЯМИ АДАПТАЦІЇ ДЛЯ УКРАЇНИ

Мартин А.Г., д.е.н., доцент,

Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: martyn@nubip.edu.ua

Аврамчук Б.О., аспірант,

Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: avramchuk.bogdan@gmail.com

У статті проаналізовано основні особливості регулювання діяльності інженерів-землевпорядників в країнах Європейського Союзу. Зокрема досліджено вплив державного регулювання на умови роботи землевпорядників та їхнього обов'язкового ліцензування. Показано вимоги кадастрових інженерів для можливості роботи у сфері землеустрою, а саме: відповідний досвід роботи, мінімальний рівень освіти, умови ліцензування тощо. Проаналізовано види відповідальності за невідповідне виконання кадастрової діяльності та її результатів в європейських країнах та Україні.

Ключові слова: *Європейський Союз, геодезичні роботи, землеустрій, інженер-землевпорядник, кадастр, ліцензування.*

Постановка проблеми.

Гарантування прав на земельну власність та формування сталого землекористування є однією із основ стабільного і процвітаючого суспільства, а також розвитку ринкової економіки. У більшості європейських країн земель-

но-кадастрова діяльність вже давно виокремилась у окремий вид професійної діяльності, що передбачає підготовку надійної та достовірної інформації про земельні ділянки та іншу нерухомість, а також їх використання. У багатьох державах-членах кадастрова діяльність покладається на кваліфікованих та

* Науковий керівник – д.е.н., доц. Мартин А.Г.

належним чином ліцензованих землемірів (землевпорядників), геодезистів або кадастрових інженерів¹.

Варто відзначити, що вимоги до регулювання діяльності та визнання професійної кваліфікації кадастрових інженерів суттєво відрізняються серед європейських держав. Основною діяльністю кадастрових інженерів на ринку нерухомості є надання органам державної реєстрації точних та надійних даних про нерухоме майно. Хоча це найпоширеніший вид діяльності, що провадиться такими інженерами у Європі, історичні, культурні, політичні, правові та інші національні особливості країн значно впливають на провадження цієї діяльності.

Закони та положення, що описують державну геодезичну та кадастрову діяльність, як правило, визначають сферу діяльності та вимоги до кадастрових інженерів. Зазвичай національні кадастрові органи (НКО) відповідають за забезпечення та нагляд за належним виконанням цих законів та правил, тому співпраця та взаємодія між кадастровими інженерами та НКО є неминучою [7, с. 3]. В той же час, на нашу думку, державне втручання у земельно-кадастрову діяльність не повинне бути надмірним, адже в такому випадку воно призводить до викривлення економічної конкуренції, виникнення невинуватених адміністративних бар'єрів до професії кадастрового інженера, а також погіршуватиме інвестиційний клімат у країні внаслідок ускладнення доступу до земельних ресурсів.

Таким чином, зважаючи на значну зарегульованість професійної діяльно-

сті фахівців ринку нерухомості в Україні, а також євроінтеграційні прагнення українського суспільства, набуває значної актуальності напрацювання на основі порівняльного аналізу практик регулювання професійної діяльності кадастрових інженерів у європейських країнах напрямів оптимізації регулювання землеустрою в Україні.

Аналіз останніх наукових досліджень і публікацій.

Питанням регулювання професійної діяльності присвячено роботи багатьох відомих українських землепорядників та геодезистів, зокрема, А.Г. Мартина [4, 5], Д.С. Добряка [2], які створили методичні основи ведення земельного кадастру в Україні, а також Р.І. Сосси [6] та С.В. Войтенка [1], які досліджували перспективи розвитку самої професії.

Питання правового регулювання землеустрою та відповідної господарської діяльності розглядаються також у працях представників юридичної науки А.М. Мірошніченка, С.В. Куренди [3] та ін.

На особливу увагу заслуговує звіт «Європейські вимоги до діяльності кадастрових вишукувачів» [7], що виконаний спільно EuroGeographics (www.eurogeographics.org), Європейською радою геодезичних вишукувачів (CLGE, www.clge.eu) та Geometer Europas (www.geometer-europas.eu). Зазначене дослідження було результатом семінару EuroGeographics «Роль землепорядників у підтримці кадастру», організованого у Вільносі (Литва) 23-24 березня 2006 року. Проведене опитування показало,

¹ Хоча офіційні найменування професії осіб, які виконують кадастрові знімання та реєстрацію земельних ділянок та інших об'єктів нерухомості, у різних країнах суттєво відрізняються, надалі у статті використовуватиметься уніфікований термін «кадастровий інженер».

що до завдань кадастрових інженерів у ЄС належать: кадастрові (технічні) польові вишукування (24 %), позначення поворотних точок меж парцел (23 %), консультування землевласників (21 %), валідація/погодження кадастрових планів із відповідним владними органами (20 %), оцінка земель (11 %), реєстрація або оновлення даних в кадастровій базі даних (8 %), визначення обмежень у землекористуванні (7 %), підготовка (коригування) документів територіального планування (6 %), інша діяльність (5 %).

Метою статті є аналіз повноважень кадастрових інженерів у європейських країнах, а також критичний аналіз відповідної системи регулювання, що склалася в Україні, з ціллю покращення якості землевпорядних робіт.

Виклад основного матеріалу.

Слід відзначити, що в Україні функціонує досить складна система окремої сертифікації та регулювання діяльності інженерів-землевпорядни-

1. Система регулювання професіоналів, які обслуговують ринок нерухомості та кадастрово-реєстраційну діяльність в Україні

Назва професійної кваліфікації	Зміст виконуваних робіт	Діяльність регулюється спеціальним законом	Наявність спеціальної вищої освіти	Наявність стажу роботи, років	Ліцензування / сертифікація	Безперервне навчання	Страховання відповідальності	Організація роботи			Саморегулювання
								індивідуальний підприємець	працівник юридичної особи	державний службовець	
Сертифікований інженер-землевпорядник	складання документації із землеустрою, нормативної та економічної оцінки, бонітування ґрунтів	+	+	+	+	+	-	+	+	+	+
Сертифікований інженер-геодезист	створення геодезичних, топографічних і картографічних матеріалів	+	+	-	+	+	-	+	+	+	-
Інженер (технік) з технічної інвентаризації нерухомого майна	обміри та обстеження конструктивних елементів будинків, будівель та споруд, складання технічних паспортів	-	+	+	+	-	-	-	+	-	+
Оцінювач майна	визначення вартості майна (крім земельних ділянок)	+	-	+	+	+	-	+	+	-	+
Оцінювач з експертної грошової оцінки земельних ділянок	визначення вартості земельних ділянок	+	-	+	+	+	-	+	+	-	+
Державний кадастровий реєстратор	державна реєстрація земельних ділянок, надання відомостей із земельного кадастру	+	+	+	-	-	-	-	-	+	-
Державний реєстратор прав	державна реєстрація прав на нерухомість, надання відомостей із реєстру прав	+	+	+	-	-	+	-	+	+	-

2. Кваліфікації, що відповідають терміну «інженер-землевпорядник», державними мовами країн Європи [7, с. 17]

Держава	Найменування державною мовою
Австрія	Ingenieurkonsulent für Vermessungswesen
Бельгія	i) Expert fiscal (ex géomètre-expert des Finances); ii) Inspecteur principal d'administration fiscale
Болгарія	Инженер-геодезист
Велика Британія	Chartered Surveyor
Греція	Diploma rural and surveying engineer
Данія	Praktiserende landinspektør
Кіпр	Κτηματικός χωρομέτρης
Латвія	Kadastrālās uzmērīšanas veicējs
Литва	Matininkas
Нідерланди	Landmeter van het Kadaster
Німеччина	Oeffentlich bestellter Vermessungsingenieur
Норвегія	Kartforretningsbestyrer/oppmålingsingeniør
Польща	Geodeta uprawniony
Румунія	Persaoane fizice autorizate (PFA) and persoane juridice autorizate (PJA)
Сербія	Geodeta sa licencom
Словаччина	Autorizovaný geodet a kartograf
Словенія	Geodet, ki izvaja geodetske storitve
Фінляндія	Toimitusinsooeri
Франція	Géomètre-expert
Хорватія	Ovlasteni inženjer geodezije
Чехія	Úředně oprávněný zeměměřický inženýr
Швейцарія	Ingenieur-Geometer (d), Ingénieur-Géomètre (f), ingegnere (a) geometra (i)
Швеція	Lantmätare (або більш детально: Förrättningslantmätare)

ків, інженерів-геодезистів, інженерів (техніків) з технічної інвентаризації нерухомого майна, оцінювачів, кадастрових реєстраторів та реєстраторів прав на нерухоме майно (табл. 1).

У країнах ЄС, в залежності від національних правових і організаційних структур, кадастрові інженери (табл. 2) можуть працювати або в якості приватного підприємця, у складі юридичної особи або існує можливість спільного виконання робіт (рис. 1).

У деяких країнах застосовуються різні вимоги до діяльності приватних інженерів (фізичних осіб або працівників підприємств) та державних інженерів (працівників НКО або міс-

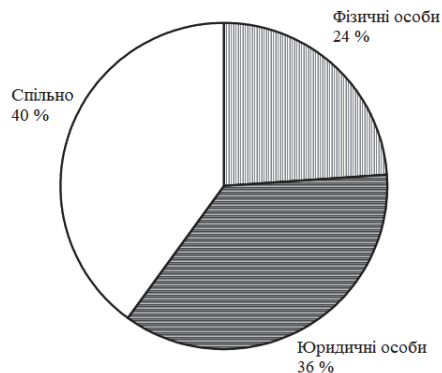

Рис. 1. Статус виконавців кадастрових робіт в Європі [7, с.4].

цевих органів влади). Є країни, де взагалі немає ліцензованих кадастрових інженерів (Норвегія, Іспанія та

Швеція). У таких країнах кадастрові та геодезичні вишукування проводяться співробітниками НКО (наприклад, Швеція), місцевою владою (наприклад, Норвегія) або виконуються на замовлення державних органів (наприклад, Іспанія) [7, с.4].

Кількість інженерів-землевпорядників у європейських країнах залежить від масштабів ринку відповідних інженерних послуг та обсягу робіт, яку він генерує. Наприклад, в ряді країн Східної Європи, де процеси відновлення прав власності, приватизації земельних ділянок та наповнення кадастрів нерухомості залишаються доволі активними, кількість кадастрових інженерів перевершує їхню кількість у Західній Європі. У окремих країнах індивідуальні виконавці робіт (фізичні особи) не обліковуються, тому кількість кадастрових інженерів невідома, як, наприклад, у Литві, Нідерландах та Норвегії.

Унаслідок існування різних правових рамок, які впливають на національну кадастрову систему, а також на функціонування ринку нерухомості, ситуацію в кожній країні ЄС слід розглядати як унікальну. Це впливає на кількість кадастрових компаній по кожній країні. У деяких країнах немає ліцензованих компаній, оскільки кадастрові зйомки є виключно державною діяльністю, тому лише НКО мають право виконувати цю роботу (наприклад, Швеція, Фінляндія). В інших країнах ліцензії отримують фізичні особи, а компанії, в яких вони працюють, не обліковуються (наприклад, у Німеччині).

Аналіз організації роботи кадастрових інженерів у Європі (рис. 2), показує, що більшість інженерів (48 %) працюють як юридичні осо-

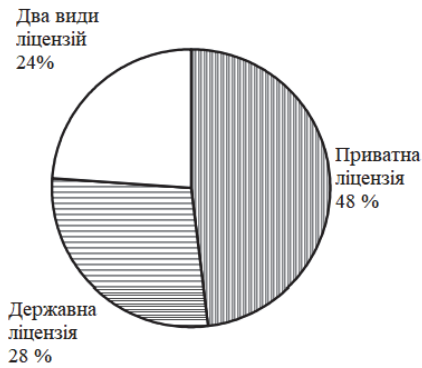

Рис. 2. Види ліцензування виконавців кадастрових робіт в Європі [7, с.6].

би, а 28 % – як працівники державних органів (як правило, НКО). Крім того, 24 % отриманих відповідей показують, що кадастрові вишукування можуть виконувати як підприємства, так і державні установи.

Зазвичай ліцензію надають кадастрові палати (як неурядові або громадські організації) або НКО. У випадках, коли інженери працюють в НКО, окремого ліцензування, як правило, не потрібно.

Аналіз вимог до ліцензування (рис. 3) показує, що різні умови існують по всій Європі. У більшості країн

Рис. 3. Вимоги для отримання ліцензії в країнах ЄС [7, с.6].

вища освіта з геодезії (або з суміжних дисциплін) та певний період професійного досвіду вказуються як мінімальні умови для отримання ліцензії кадастрового інженера.

У Європі не існує загальноприйнятої практики щодо періоду обов'язкового досвіду, перш ніж ліцензіат зможе виконувати кадастрові вишукування (рис. 4). Він може коливатися від одного до п'яти років, в середньому – два або три роки. У країнах, де кадастрові інженери працюють в структурі НКО, не встановлюється обов'язковий період професійної практики.

Щодо кадастрової діяльності, то у процесі її виконання можливі помилки, а замовник може подати судовий позов до кадастрового інженера. Тому в 29 % країн впроваджене обов'язкове страхування для захисту інженерів від можливих претензій.

Обов'язкове страхування застосовується лише до приватних осіб. На діяльність державних службовців, відповідно, поширюються гарантії, що надаються державою. Умови та розмір покриття при обов'язковому страхуванні можуть відрізнятися. Наприклад, помилки в кадастрових документах можна розглядати окремо від збитків, що заподіяні замовнику кадастровими інженерами.

НКО, які уповноважені здійснювати управління кадастром та реєстрацією земель на національному рівні, приділяють постійну увагу до вишукувань, які виконуються кадастровими інженерами, адже результати цих робіт фактично є основою кадастрових баз даних у багатьох країнах. Крім збору даних, НКО у окремих країнах Європи також мають інші завдання, які включають: координацію діяльності кадастрових інженерів, виконання

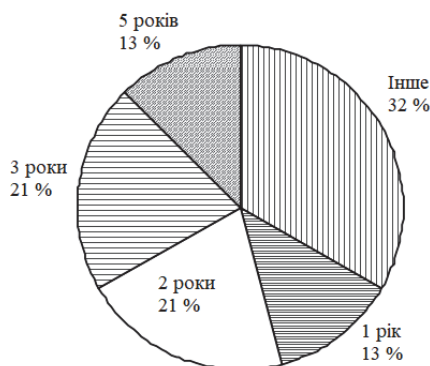

Рис. 4. Необхідний професійний досвід для отримання ліцензії [7, с.7].

заходів по підготовці кадрів, перевірки результатів геодезичної діяльності та ліцензування.

У більшості країн НКО залучені до видання та оновлення нормативних актів, які регулюють щоденну практичну діяльність кадастрових інженерів. Крім того, особливі відносини встановлюються між НКО та об'єднаннями кадастрових інженерів.

У більшості країн Європи вищі навчальні заклади та університети є основними місцями навчання та підготовки кадастрових інженерів. НКО

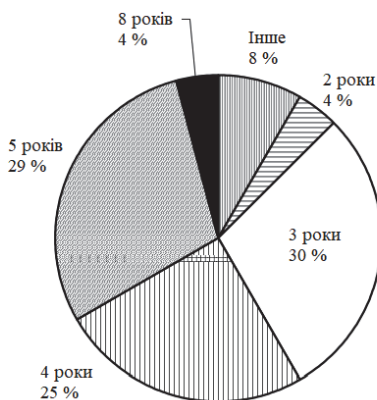

Рис. 5. Необхідний період навчання серед країн Європи [7, с.10].

здійснюють підготовку лише тих працівників, які працюють на державу, а кадастрові палати та асоціації проводять підготовку лише приватних кадастрових інженерів.

Національні системи землевпорядної та геодезичної освіти суттєво відрізняються в Європі. Як наслідок, неможливо визначити єдині мінімальні вимоги та загальний рівень освіти, щоб стати акредитованим або ліцензованим кадастровим інженером. У середньому необхідний період навчання становить від 3 до 5 років.

Згідно з ініціативою Geometer Europe сім національних палат або асоціацій в Європі підписали угоду «Accord Multilateral», в якій визначаються і узгоджуються мінімальні вимоги до кадастрових інженерів, які включають диплом магістра, мінімальний досвід роботи 2 роки, тощо. Хоча ця рекомендація не має правового впливу в ряді країн, вона може розглядатися як певна спроба гарантування достатньо високого професіоналізму кадастрових інженерів.

У той же час також у деяких країнах (зокрема, Великобританії) існує тенденція до зменшення освітніх вимог до кадастрових інженерів. Натомість регулювання зосереджуються на інтенсивній спеціальній підготовці.

Дослідження показує, що вимоги до освіти включають переважно обов'язкове вивчення наступних дисциплін: геодезія, картографія, землеустрій, кадастр нерухомості, земельне право. Деякі країни ставлять вимоги до вивчення математики, фотogramметрії, геометрії, інформаційних технологій та фізики.

Діяльність кадастрового інженера, зазвичай, має або може мати суттєвий вплив на юридичні характеристики майна. Ця особливість робить

професію кадастрового інженера співставною з іншими юридичними фахівцями, такими як нотаріуси та юристи. Загальноприйнятий обов'язок кадастрових працівників в Європі – визначати офіційні межі майна приватної власності, хоча конкретні обов'язки кадастрового інженера можуть відрізнятися.

У більшості країн НКО здійснюють контроль або нагляд за діяльністю кадастрових інженерів. Також в Європі поширені інші структури, що забезпечують нагляд: міністерства, кадастрові палати, місцева або регіональна влада. Існує зв'язок між органами, які надають ліцензії і які виконують дії по нагляду – часто одна і та ж організація відповідає за видачу ліцензії та контрольні заходи. У деяких європейських країнах (наприклад, Чехії, Словаччині, Хорватії) є спеціальні інспекції для забезпечення належного контролю за діяльністю кадастрових інженерів. Як показує практика, більшість інженерів постійно контролюється – 34 %. Також досить часто відбувається повторний контроль (21 %).

У разі, якщо якість виконаних інженером робіт піддається сумніву, можуть застосовуватися різні за типом та важкістю санкції. Є основні чотири види санкцій, які застосовуються в більшості країн: повідомлення, штраф, призупинення ліцензії (сертифіката) та припинення ліцензії (рис. 6).

Більшість кадастрових інженерів Європи (75 %) несуть повну відповідальність за будь-які помилки, які вони роблять у своїй роботі. Проте, на практиці, досить небагато країн мають чіткі механізми компенсації або повернення коштів замовникам внаслідок помилок кадастрового інженера. Тому відповідальність кадастрового інспектора обмежується

Рис. 6. Види санкцій у разі невідповідної якості робіт [7, с.13].

санкціями відповідно до рівня кваліфікації, а не фінансовою компенсацією замовнику робіт.

У країнах Європи існує можливість придбання полісу професійного страхування, що забезпечує від відповідальності за здійснені помилки опосередкованим шляхом. Проте більшість інженерів покладаються на лояльні рішення суду, якщо такі випадки виникають. У разі, якщо землепорядники працюють в НКО, їх відповідальність обмежується обов'язком державних службовців. У цих випадках держава несе відповідальність за кадастрові дані, що зберігаються НКО. У деяких країнах існує спільна відповідальність. Держава або підприємство несе відповідальність за результати роботи, але самі кадастрові вишукування – це відповідальність інженерів-землепорядників.

Якщо інженер несе відповідальність за підготовлені кадастрові документи, тривалість їх відповідальності може відрізнятись. У багатьох країнах Європи період відповідальності кадастрових працівників не визначений. Наприклад, у 46 % землепо-

рядників не існує максимального періоду відповідальності кадастрових геодезистів, 24 % мають довічну відповідальність, яка є неоднозначною та може бути поставлена під сумнів у Європейському суді з прав людини.

На відміну від європейських країн, діяльність у сфері землеустрою в Україні є надзвичайно зарегульованою і в ній застосовується п'ять способів державного втручання, а саме:

1) через сертифікацію інженерів-землепорядників, які повинні мати відповідну підготовку та несуть відповідальність за якість робіт із землеустрою;

2) через державну експертизу землепорядної документації, що передбачає оцінку дотримання вимог законодавства та встановлених стандартів, норм і правил при прийнятті проектних рішень;

3) через державну реєстрацію у Державному земельному кадастрі державним кадастровим реєстратором, який відмовляє у реєстрації у разі невідповідності поданих документів вимогам законодавства;

4) через саморегулювання у сфері землеустрою, шляхом контролю саморегулювальною організацією за виконанням положень нормативно-технічних документів, державних стандартів, норм і правил у сфері землеустрою, забезпеченням належної якості документації із землеустрою, яка складається сертифікованими інженерами-землепорядниками – її членами;

5) через державний нагляд у сфері землеустрою, що передбачає перевірку дотримання сертифікованим інженером-землепорядником вимог положень законів, інших нормативно-правових актів, нормативно-технічних документів, стандартів, норм і правил у сфері землеустрою.

Крім того, невідповідність землепорядної документації вимогам нормативно-правових актів, стандартів, норм та правил також є підставою для відмови у затвердженні документації уповноваженими на те органами виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Висновок.

Порівняння практики регулювання землеустрою в Україні та країнах ЄС дозволяє зробити висновок про те, що в нашій країні відбулося запозичення практично усіх форм контролю державними органами ринку відповідних інженерних послуг – від сертифікації виконавців до здійснення державного нагляду. Але одержаний рівень регулювання та державного втручання у проведення землеустрою є явно надмірним і містить у собі очевидні корупційні ризики. Перевірки «якості документації» не повинні бути багатократними і, натомість, таку перевірку доцільно здійснювати один раз на етапі внесення відомостей до Державного земельного кадастру. В свою чергу, єдиною умовою доступу виконавців робіт на ринок доцільно залишити наявність полісу страхування професійної відповідальності, адже, на відміну від ліцензування або сертифікації, лише цей спосіб регулювання дозволяє створити реальні економічні передумови відшкодування збитків, завданих помилками інженера.

Список використаних джерел

1. Войтенко С., Третяк К., Шульц Р. Перспективи розвитку інженерної геодезії в Україні. Сучас. досягнення геодез. науки та вир-ва. 2011. Вип. 2. С. 24-27.

2. Добряк Д., Мартин А., Ковальчук І., Будзяк В., Дорош О., Кохан С., Лоїк Г. Підготовка фахівців і науковців із землеустрою та земельного кадастру: як вирішувати проблеми? Землепорядний вісник. 2013. № 11. С. 9-13.
3. Куренда С.В. Окремі корупційні ризики при доступі до професій у сфері землеустрою та геодезії і правові засади їх попередження. Європейські перспективи. 2015. Вип. 4. С. 103-108
4. Мартин А.Г. Підходи до удосконалення державного регулювання землеустрою та оцінки земель в Україні, 2013. URL: <https://zsu.org.ua/andrij-martin/8506-pidkhodi-do-udoskonalennya-derzhavnogo-regulyuvannya-zemleustroyu-ta-otsinki-zemel-v-ukrajini>.
5. Мартин А.Г. Розвиток землеустрою в Україні: сучасний стан та перспективи, 2011. URL: <https://zsu.org.ua/andrij-martin/83-2011-02-16-15-44-25>.
6. Сосса Р.І., Тревого І.С. Куди рухається українська геодезія та картографія? Вісн. геодезії та картографії. 2015. № 5/6. С. 6-12.
7. European requirements for cadastral surveyor activities, 2008. URL: http://www.clge.eu/documents/events/206/cadastral_surveyor_acitivities_report.pdf.

References

1. Voitenko S., Tretiak K., Shults R. (2011) Perspektivy rozvytku inzhenernoi heodezii v Ukraini [Perspectives of development of engineer geodesy in Ukraine]. Modern achievements of geodetic science and production. 2011. Is. 2. p. 24-27.
2. Dobriak D., Martyn A., Kovalchuk I., Budziak V., Dorosh O., Kokhan S., Loik H. (2013) Pidhotovka fakhivtsiv i naukovtsiv iz zemleustroi ta zemelnoho kadastru: yak vyrishuvaty problemy? [Preparing of specialists and scientists in land management and cadastre: how to solve the problem?] Land Management herald. № 11. p. 9-13.

3. Kurenda S.V. (2015) Okremi koruptsiini ryzyky pry dostupi do profesii u sferi zemleustroiу ta heodezii i pravovi zasady yikh poperedzhenia [Particular corruption risks in access to the profession in land management and geodesy sphere and law basis of their solution]. European perspectives. Is. 4. p. 103-108
4. Martyn A.G. (2013) Pidkhody do udoskonalennia derzhavnogo rehuliuвання zemleustroiу ta otsinky zemel v Ukraini [Approaches to the improvement of cadastre and appraisal state regulation in Ukraine]. URL: <https://zsu.org.ua/andrij-martin/8506-pidkhodi-do-udoskonalennya-derzhavnogo-regulyuvannya-zemleustroyu-ta-otsynki-zemel-v-ukrajini>.
5. Martyn A.G. (2011) Rozvytok zemleustroiу v Ukraini: suchasnyi stan ta perspektyvy [Development of land management in Ukraine: modern state and perspectives]. URL: <https://zsu.org.ua/andrij-martin/83-2011-02-16-15-44-25>.
6. Sossa R.I., Trevoho I.S. (2015) Kudy rukhaietsia ukrainska heodeziia ta kartohrafiia? [Where does Ukrainian geodesy and cartography head to?] Geodesy and cartography herald. № 5/6. S. 6-12.
7. European requirements for cadastral surveyor activities, (2008). URL: http://www.clge.eu/documents/events/206/cadastral_surveyor_acitivities_report.pdf.

A. Martyn, B. Avramchuk
REGULATION OF LAND SURVEY IN THE EUROPEAN UNION: DIRECTIONS OF ADAPTATION FOR UKRAINE

The article analyzes the main features of land survey activity in the European Union member-states. In particular, the influence

of state regulation on the conditions of work of land surveyors and their obligatory licensing is researched. The requirements of cadastral engineers for the possibility of work in the field of land management are shown, namely: relevant work experience, minimum education level, licensing conditions, etc. In addition, the types of responsibility for inadequate performance of cadastral activity and its results in European countries and Ukraine are analyzed.

Keywords: *European Union, geodetic works, land management, land surveyor, cadastre, licensing.*

A. Мартын, Б. Аврамчук
РЕГУЛИРОВАНИЕ ЗЕМЛЕУСТРОЙСТВА В ЕВРОПЕЙСКОМ СОЮЗЕ: НАПРАВЛЕНИЯ АДАПТАЦИИ ДЛЯ УКРАИНЫ

В статье проанализированы основные особенности регулирования деятельности инженеров-землеустроителей в странах Европейского Союза. В частности исследовано влияние государственного регулирования на условия работы землеустроителей и их обязательного лицензирования. Показано требования кадастровых инженеров для возможности работы в сфере землеустройства, а именно: соответствующий опыт работы, минимальный уровень образования, условия лицензирования и тому подобное. Проанализированы виды ответственности за неправильное выполнение кадастровой деятельности и ее результаты в европейских странах и Украине.

Ключевые слова: *Европейский Союз, геодезические работы, землеустройство, инженер-землеустроитель, кадастр, лицензирование.*